Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2008

STAIDÉAR GNÓ – ARDLEIBHÉAL – PÁIPÉAR II

(160 marc)

DÉ MÁIRT, 10 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA, 2.00 p.m. - 4.00 p.m.

- Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.
- **CEITHRE** cheist ar bith a fhreagairt.
- Bronnfar marcanna ar leagan amach agus ar chur i láthair mar aon le fóiliónna agus dátaí, de réir mar is cuí.
- Ba cheart go dtaispeánfaí an lá, an mhí agus an bhliain sna dátaí.
- Is ceadmhach áireamháin a úsáid.

1. **Ceist í seo a bhaineann le Leabhar Túsiontrála, le Mórleabhar agus le Comhardú Trialach.**

Freagair gach cuid den cheist seo:

Is stór miondíoltóra é Ó CEALLAIGH Tta.

(A) Déan na Bearta Creidmheasa seo a leanas a thaifeadadh i Leabhar na gCeannachán agus sa Leabhar Aischur Amach ag Ó CEALLAIGH Tta do mhí Aibreáin 2008. Breac na figiúirí cuí ó na leabhair i gCuntais an Mhórleabhair.

3/4/2008	Cheannaigh earraí ar cairde ó NEE Tta	Uimh. Shonraisc 12	€16,000 + CBL 13.5%
9/4/2008	Cheannaigh earraí ar cairde ó HAY Tta	Uimh. Shonraisc 67	€22,600 + CBL 13.5%
15/4/2008	D'aischuir earraí go NEE Tta	Nóta Creidmheasa Uimh. 5	€ 7,000 + CBL 13.5%

(16)

(B) Déan na Bearta Bainc seo a leanas do mhí Aibreáin a thaifeadadh sa Leabhar Miondealaithe Airgid Thirim ag Ó CEALLAIGH Tta. Breac na figiúirí cuí sna Cuntais Mhórleabhair.

Nóta: Miondealaigh na Bearta Bainc agus tú ag baint úsáide as na ceannteidil airgid seo a leanas:

Taobh an Dochair (Fáltais): Banc Díolacháin CBL Scairchaipiteal

Taobh an Sochair (Íocaíochtaí): Banc Ceannacháin CBL Solas agus Teas Creidiúnaithe

1/4/2008	D'infheistigh scairshealbhóir €150,000 agus lóisteáladh é seo		Admháil Uimh. 24
2/4/2008	Ceannacháin le hathdhíol	(Seic Uimh. 45)	€70,000 + CBL 13.5%
13/4/2008	D'íoc bille leictreachais	(Seic Uimh. 46)	€1,700
19/4/2008	Lóisteáladh Díolacháin ar Airgead Síos		€90,800 (€80,000 + CBL €10,800)
28/4/2008	Íocadh HAY Tta	(Seic Uimh.47)	€17,500

(15)

(C) Comhardaigh na cuntais ar an 30 Aibreáin 2008 agus bain amach Comhardú Trialach mar a bheadh ar an dáta sin.

(9)

(40 marc)

2. **Baineann an Cheist seo le Díolacháin, le Doiciméid Ghnó agus le Leabharchoimeád.**

Freagair gach cuid den cheist seo:

(A) **(i)** Luaigh **trí** mhodh cumarsáide a d'fhéadfadh gnólacht a úsáid chun eolas d'fháil ar earraí agus ar sheirbhísí.

(ii) Cheannaigh CARO Tta earraí ar €24,000. Is é an t-ollbhrabús ar na hearraí nuair a dhíoltar iad ná 55%. Díoladh na hearraí go léir.

Ríomh an tIoncam Iomlán atá le tuilleamh ó dhíolachán na n-earraí.
(Taispeáin do chuid oibre.)

(8)

(B) Ar an 28 Bealtaine 2008, ghlac GEALPHÉINT Tta le hOrdú Uimh. 3 ó Ó MÁIRTÍN Tta, 10 Gleann Glas, Baile Locha Riach, Co. na Gaillimhe le haghaidh na n-earraí seo a leanas:

50	Druma deich lítear de phéint bhán	@	€60 an druma
50	Druma cúig lítear de phéint bhánbhuí	@	€80 an druma
15	Druma cúig lítear d'ábhar leasaithe adhmaid	@	€50 an druma

Bhí na hearraí uile a ordaíodh i stoc ach amháin an t-ábhar leasaithe adhmaid.

D'eisigh GEALPHÉINT Tta Sonrasc Uimh. 42 le haghaidh na n-earraí i stoc ar an 1 Meitheamh 2008. Bhí na téarmaí seo a leanas sa Sonrasc: Lascaine Thrádála 30% agus CBL 21%.

Tar éis na hearraí agus Sonrasc Uimh. 42 a fháil ar an 4 Meitheamh 2008, d'íoc Ó MÁIRTÍN Tta an tsuim iomlán a bhí dlite.

D'eisigh GEALPHÉINT Tta Admháil Uimh. 67, sínithe ag Máire Uí Ghile ar dháta an lae inniu.

(i) Cad iad na nósanna imeachta a mholfá do GEALPHÉINT Tta nuair a bhíonn siad ag ullmhú agus ag próiseáil admhálacha?

(ii) Comhlánaigh Sonrasc Uimh. 42 agus Admháil Uimh. 67 a d'eisigh GEALPHÉINT Tta.

(iii) Déan eisiúint an tSonraisc agus na hAdmhála a thaifeadadh sa Leabhar Díolachán agus sa Leabhar Miondealaithe Airgid Thirim ag GEALPHÉINT Tta *ar an mbileog atá curtha ar fáil leis an bpáipéar seo.*

(32)

(40 marc)

3. **Baineann an cheist seo le Fostaíocht agus le Caidreamh Tionsclaíoch.**

Freagair gach cuid den cheist seo:

(A) Luaigh **trí** cheart agus **trí** dhualgas a bhaineann le fostóirí.

(6)

(B) Déan staidéar ar an sliocht as nuachtán thíos agus freagair na ceisteanna a leanann é.

> Táthar ag ceapadh go dtabharfaidh na Ceardchumainn in Eircom fógra stailce inniu os rud é gur theip ar chainteanna a bhí ar siúl le réiteach a fháil ar aighneas pá. Ní mór do na ceardchumainn fógra faoi ghníomhaíocht thionsclaíoch a thabhairt don bhainistíocht seachtain roimh ré. Creideann an ceardchumann is mó sa ghnólacht, an COC, go rachaidh an scéal go dtí an Coimisiúin um Chaidreamh Oibreachais nuair a thabharfar an fógra. Vótáil tromlach mór na mball den COC i bhfabhar gníomhaíocht thionsclaíoch nuair a dhiúltaigh Eircom ardú pá 2% a íoc le fostaithe – rud a bhí dlite dóibh faoin gComhaontú Náisiúnta Pá – go dtí go mbeidís toilteanach a ngnásanna oibre a athrú.

(i) Ainmnigh an **dá** pháirtí atá in aighneas.

(ii) Cén sórt gníomhaíocht thionsclaíoch atá molta?

(iii) Sainaithin an tríú páirtí a d'fhéadfadh an t-aighneas a réiteach, b'fhéidir.

(10)

(C) **(i)** Seachas pá, mínigh **trí** chúis fhéideartha le haighnis tionsclaíocha.

(ii) Mínigh **trí** cinn de na téarmaí seo a leanas:

Eadráin
Idir-Réiteach
Stíobhard Ceardlainne
Bainisteoir Acmhainní Daonna.

(24)

(40 marc)

4. **Ceist í seo a bhaineann le Cuntais Chríochnaitheacha agus Clár Comhardaithe.**

Freagair gach cuid den cheist seo:

Baineadh an Comhardú Trialach seo a leanas as leabhair SCOTT Tta ar an 31 Bealtaine 2008.
Is é an Scairchaipiteal Údaraithe ná 550,000 gnáthscair ar €1 an ceann.

COMHARDÚ TRIALACH SCOTT Tta ar an 31 Bealtaine 2008	**Dr €**	**Sr €**
Ceannacháin agus Díolacháin	175,000	273,500
Stoc Tosaigh 1/6/2007	12,000	
Dleacht Allmhairíochta	6,700	
Carraeireacht Amach	4,000	
Féichiúnaithe agus Creidiúnaithe	60,000	30,000
Árachas	2,900	
Ús Infhaighte		6,500
Pá	44,000	
Innealra	120,000	
Foirgnimh	300,000	
Banc	5,000	
Iasacht 25 bliain		140,000
Airgead Tirim	1,400	
Talamh	230,000	
Cúlchistí (Comhardú Brabúis agus Caillteanais)		111,000
Scairchaipiteal Eisithe: 400,000 Gnáthscair ar €1 an ceann		400,000
	961,000	961,000

(A) Iarrtar ort **Cuntas Trádála, Cuntas Leithghabhála Brabúis agus Caillteanais** na bliana dar críoch 31 Bealtaine 2008 a ullmhú maille le **Clár Comhardaithe** mar a bheadh ar an dáta sin.

Tugtar an t-eolas seo a leanas duit mar a bheadh ar an 31 Bealtaine 2008.

(i)	Stoc Deiridh	€17,500
(ii)	Dleacht Allmhairíochta dlite	€ 1,300
(iii)	Ús Infhaighte dlite	€ 600
(iv)	Árachas réamhíoctha	€ 700
(v)	Dímheas: Innealra 15%	
(vi)	Díbhinní fógartha 5%	

(35)

(B) Sainaithin **dhá** shócmhainn chuí sa **Chomhardú Trialach** thuas a d'fhéadfaí a úsáid mar chomhthaobhacht don Iasacht 25 bliain.

(5)

(40 marc)

5. **Ceist Imeasctha í seo ar Chórais Seachadta.**

Freagair gach cuid den cheist seo:

(A) Is minice a úsáidtear bóthair dhola in Éirinn anois.
Luaigh buntáiste **amháin** agus míbhuntáiste **amháin** do ghnólachtaí a úsáideann iad.

(4)

(B) Mínigh **dhá** chúis a gcuirfeadh gnólacht córas seachadta ar fáil dá chustaiméirí.

(6)

(C) Ríomh an costas iompair do **lá amháin** ó na sonraí curtha ar fáil ag Ó FATHAIGH Tta, imdháileoir torthaí. (Taispeáin do chuid oibre.)

Feidhmíonn Ó FATHAIGH Tta 330 lá oibre sa bhliain
Is féidir leis an veain díosail a úsáidtear 33 ciliméadar a thaisteal ar lítear amháin
Taistealaítear 660 ciliméadar gach lá
Is é costas an díosail ná €1.10 ar gach lítear
Is é ollphá an tiománaí ná €240 in aghaidh an lae
Is é ÁSPC an fhostóra ná 12.5%
Is é an mótarcháin bhliantúil ná €1,320
Is é árachas bliantúil mótair ná €2,640
Cosnaíonn deisiúcháin mhótair €1,650 gach bliain
Cosnaíonn táillí dola €30 gach lá.

(16)

(D) Ar an 25 Bealtaine 2008, cheannaigh Ó FATHAIGH Tta veain seachadta nua ar cairde ó CARRANNA COX Tta ar €56,000.

Déan ceannach an veain seachadta a thaifeadadh sa Leabhar Cúnta Ginearálta agus sna cuntais Mhórleabhar chuí ag Ó FATHAIGH Tta *ar an mbileog atá curtha ar fáil leis an bpáipéar seo*.

(14)

(40 marc)

6.	**Ceist í seo a bhaineann le Leabhar Miondealaithe Airgid Thirim agus le Monatóireacht ar Fhorchostais.**

Freagair gach cuid den cheist seo:

(A) Sainaithin **trí** ghnás ba cheart a bheith ag gnólacht chun monatóireacht a dhéanamh ar a fhorchostais.

(6)

(B) Ullmhaigh Leabhar Miondealaithe Airgid Thirim do PLUIMÉIRÍ LP Tta ó na sonraí thíos. Nóta: Bain úsáid as na colúin airgid seo a leanas:

Taobh an Dochair (Fáltais): Banc

Taobh an Sochair (Íocaíochtaí): Banc Pá Fógraíocht Veain Teileafón Ús

			€
1/5/2008	Dlite don bhanc		1,200
2/5/2008	D'íoc as fógraíocht	Seic Uimh. 1	3,000
4/5/2008	Fuarthas ó BREATNACH Tta	Fáltas Uimh. 1	4,300
7/5/2008	D'íoc Eircom	Seic Uimh. 2	800
9/5/2008	D'íoc pá	Seic Uimh. 3	700
11/5/2008	Fuarthas ó MAC EOIN Tta	Fáltas Uimh. 2	6,700
14/5/2008	D'íoc an bille díosail	Seic Uimh. 4	480
16/5/2008	D'íoc ús ar iasacht	Seic Uimh. 5	500
18/5/2008	D'íoc pá	Seic Uimh. 6	550
22/5/2008	Fuarthas ó Chumann CLG Mhuire	Fáltas Uimh. 3	1,600
24/5/2008	D'íoc as fógraíocht	Seic Uimh. 7	4,500
27/5/2008	D'íoc as mótarcháin don veain	Seic Uimh. 8	800
29/5/2008	D'íoc as árachas don veain	Seic Uimh. 9	3,200
31/5/2008	Fuarthas ó Ó CEALLAIGH Tta	Fáltas Uimh. 4	8,500

(17)

(C) *Ar an mbileog curtha ar fáil leis an bpáipéar seo* gheobhaidh tú tábla páirt-chomhlánaithe a thaispeánann Forchostais Bhuiséadaithe do mhí na Bealtaine 2008.

(i) Comhlánaigh an colún **'Iarbhír'** agus tú ag baint úsáide as na hiomláin ón Leabhar Miondealaithe Airgid Thirim.

(ii) Liostaigh na forchostais a bhfuil a bhfigiúirí iarbhír **níos mó** ná na figiúirí buiséadaithe agus tabhair cúis fhéideartha **amháin** leis an difríocht i ngach cás *sa roinn chuí den bhileog atá curtha ar fáil leis an bpáipéar seo*.

(iii) Liostaigh na forchostais a bhfuil a bhfigiúirí iarbhír **níos lú** ná na figiúirí buiséadaithe agus tabhair cúis fhéideartha **amháin** leis an difríocht i ngach cás *sa roinn chuí den bhileog atá curtha ar fáil leis an bpáipéar seo*.

(17)

(40 marc)

Leathanach Bán